

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน
หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยาได้จัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และขอบเขตการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

๑. บทนำและความสำคัญ

หน่วยตรวจสอบภายในเป็นกลไกสำคัญในการช่วยผู้บริหารกำกับดูแลให้การดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายที่กำหนด รวมถึงการประเมินระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๒. คำนียาม

การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่น และการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น โดยจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบมาตรฐานตรวจสอบภายใน หมายถึง มาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐที่กรมบัญชีกลางกำหนด ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณสมบัติ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน

มาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐ หมายถึง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยครอบคลุมทั้งด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน และด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การรายงานผล ไปจนถึงการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบ เพื่อให้การตรวจสอบภายในมีคุณภาพ โปร่งใส และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

จริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หมายถึง กรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนของผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งกำหนดโดยกรมบัญชีกลาง

กรอบคุณธรรมของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา หมายถึง หลักปฏิบัติ ซึ่งกำหนดตามจริยธรรมการปฏิบัติงานและมาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่กรมบัญชีกลาง กำหนด เพื่อเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติของผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งในส่วนของการทำงานและการปฏิบัติตนในอันที่จะนำมาซึ่งการให้ความเชื่อมั่นและคำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมเป็นอิสระ และเปี่ยมด้วยคุณภาพ ซึ่งจะช่วยยกฐานะและศักดิ์ศรีของวิชาชีพตรวจสอบภายในให้ได้รับการยกย่อง และยอมรับจากบุคคลทั่วไป

การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน หมายถึง กระบวนการที่หน่วยตรวจสอบภายในต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่างานตรวจสอบภายในมีคุณภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยประกอบด้วย การประเมินผลตนเองอย่างสม่ำเสมอ และการประเมินคุณภาพจากภายนอกตามรอบระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยาและหน่วยงานในสังกัดสามารถบรรลุเป้าหมาย พันธกิจ และนโยบายที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยการตรวจสอบภายในจะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการติดตาม ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

๓.๒ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้แก่ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแนวนโยบายของทางราชการ ตลอดจนมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี

๓.๓ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาเชิงสร้างสรรค์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ของการดำเนินงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของทางราชการให้เกิดความคุ้มค่า (Economy) และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการและสาธารณะ

๓.๔ เพื่อเสริมสร้างและประเมินความเพียงพอ เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ของระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) และระบบการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา รวมถึงการกำกับดูแลกิจการภาครัฐที่ดี (Good Governance)

๓.๕ เพื่อส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการบริหารราชการแผ่นดิน ให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดความเชื่อมั่นต่อสาธารณชน

๓.๖ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีบทบาทในการเป็น “ที่ปรึกษาที่ไว้วางใจได้” (Trusted Advisor) ของผู้บริหาร โดยช่วยให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา ในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริหารจัดการ

๔. การปฏิบัติตามเกณฑ์กระทรวงการคลังฯ

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยถือปฏิบัติครบถ้วนทั้ง มาตรฐานด้านคุณสมบัติ (Attribute Standards) และ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน (Performance Standards) รวมถึง เกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยหน่วยตรวจสอบภายในจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน (Quality Assurance and Improvement Program) ที่ครอบคลุมทั้งการประเมินผลตนเอง และการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก เพื่อยืนยันความสอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายในภาครัฐ

ทั้งนี้ กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ได้เผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เพื่อให้หน่วยรับตรวจและผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงและถือปฏิบัติได้โดยทั่วถึง

๕. อำนาจหน้าที่

๕.๑ กำหนดภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงานและการดำเนินงานด้านต่างๆ ของส่วนราชการให้สอดคล้องกับนโยบายของส่วนราชการ

๕.๒ ตรวจสอบและให้คำปรึกษาด้านการบริหาร การดำเนินงาน การเงิน การบัญชี และการบริหารพัสดุ และตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน งาน/โครงการที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จของนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวง และจังหวัด รวมทั้งโครงการ ที่ได้รับนโยบายให้ติดตามกำกับดูแลเป็นกรณีพิเศษ

๕.๓ ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน และให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลแก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และปรับปรุงการดำเนินงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น

๖. ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

๖.๑ ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยตรวจสอบภายใน โดยมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อศึกษาธิการจังหวัด

๖.๒ การเสนอแผนการตรวจสอบ ให้ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เสนอต่อศึกษาธิการจังหวัดเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๓ ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ต้องรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

๖.๔ ผู้ตรวจสอบภายในจะไม่ประเมินงานที่ตนเคยมีหน้าที่ความรับผิดชอบมาก่อน ภายในระยะเวลาหนึ่งปีก่อนการตรวจสอบ ในกรณีที่มีเหตุหรือข้อจำกัดในอันที่จะทำให้ผู้ตรวจสอบภายใน ไม่สามารถให้บริการได้อย่างอิสระหรือเที่ยงธรรม ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องเปิดเผยเหตุหรือข้อจำกัดดังกล่าว ให้กับผู้มอบหมายงาน หรือผู้รับบริการทราบก่อนที่จะรับงานนั้น

๖.๕ ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างความสัมพันธ์ใด ๆ ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งกับผลประโยชน์ของทางราชการ รวมทั้งการกระทำใด ๆ ที่จะทำให้เกิดอคติ ลำเอียง จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเที่ยงธรรม

๖.๖ ผู้ตรวจสอบภายในไม่รับสิ่งของใด ๆ จากหน่วยรับตรวจ ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

๖.๗ ผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติตน และปฏิบัติงานภายใต้กรอบคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายใน ของหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการตั้งเอกสารแนบท้ายกฎบัตร

๗. ขอบเขตการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ให้ครอบคลุมถึงการตรวจสอบระบบการทำงานต่าง ๆ การวิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและควมมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานภาครัฐตามแผนประจำปี และแผนระยะยาวที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว รวมถึง

๗.๑ ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่ดี

๗.๒ สอบทานการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานของรัฐ

๗.๓ ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูลและตัวเลขต่าง ๆ ทางการเงิน การบัญชี และรายงานทางการเงิน

๗.๔ ติดตามผลการตรวจสอบ ข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานของหน่วยรับตรวจ

๗.๕ ตรวจสอบกรณีพิเศษและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายจากศึกษาธิการจังหวัดนอกเหนือจากแผนการตรวจสอบประจำปี

๘. ความรับผิดชอบ

ด้านการตรวจสอบ

๘.๑ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีความรับผิดชอบต่อการกำหนดภารกิจงานตรวจสอบภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และกระทรวงศึกษาธิการ

๘.๒ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีความรับผิดชอบต่อการรายงานผลการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตจังหวัด

๘.๓ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีความรับผิดชอบต่อการประเมินความเพียงพอเหมาะสม และประสิทธิผลของการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการควบคุมภายในหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๑

ด้านการให้คำปรึกษา

หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีความรับผิดชอบต่อการบริการให้คำปรึกษา เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตจังหวัด ตามที่ผู้รับบริการร้องขอ หรือตามที่หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้เสนอบริการให้แก่ส่วนราชการนั้นๆ

๙. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

๙.๑ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูลเอกสารหลักฐานและทรัพย์สินต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานตรวจสอบภายใน

๙.๒ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา มีสิทธิในการขอ และได้รับข้อมูลเอกสารหลักฐาน ที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง รวมทั้งทรัพยากรต่างๆ และเข้าร่วมประชุมในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา เพื่อสนับสนุนงานตรวจสอบภายใน

๑๐. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๑. ประสานแผนการตรวจสอบ และการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการพัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน กับกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒. บูรณาการงานตรวจสอบภายในเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานตรวจสอบภายในของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาพรวม และเพื่อประโยชน์ต่อการบริหารและการดำเนินงานระดับกรม/กระทรวง

กลุ่มงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

๑. ประสานการดำเนินงานเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามแผนการตรวจสอบ

๒. ตรวจสอบและให้คำปรึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตจังหวัด

๑. ประสานการดำเนินงานเพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย ตามแผนการตรวจสอบ

๒. ตรวจสอบและให้คำปรึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายหน่วยงานภายนอก

ประสานงานกับกรมบัญชีกลาง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สถานศึกษาเอกชน และหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การตรวจสอบภายใน และการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวงมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนราชการ

๑๑. การประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

จัดทำการประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน โดยกำหนดให้มีกระบวนการประเมินผลตนเองเป็นระยะ ตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยผู้ตรวจสอบภายในที่ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายในมอบหมาย และเตรียมพร้อมการประเมินจากภายนอก ดำเนินการโดยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่มีความเหมาะสมและมีความอิสระตามระยะเวลา ตามรูปแบบและหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบให้ดีขึ้น

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

เห็นชอบ โดย

(นายอภิวัฒน์ กันศรีเวียง)

ศึกษาธิการจังหวัดพะเยา